

Ուրիշ ուղեորներ մզկիթը միայն տեսան: Մարքիզ De Vogüé պարտաւորուեցաւ հետու կենալ: Max Van Berchem զրօք կողմէն կրցաւ տեսնել և լուսանկարել: Clermont Ganneau երկրորդական ծանօթութիւններ միայն կրցաւ առնել: Սակայն 1885ին Conder կարողացաւ Survey of Western Palestine աշխատասիրութեան մէջ Ռեմլէի մայր եկեղեցիին մասին հրատարակել երկու նկարագրութիւններ, յատակագիծ մը և ստուերագիրներ աւելի միջակ մանրամասնութիւնով: 1922ին Camille Enlart կը յաջողի յատակագիծը հանել և լուսանկարել (Տե՛ս Les Monuments des Croisés dans le Royaume de Jérusalem, Հատ. Բ. 329-331):

Քառասուն Վիսկոմտէ աշտարակ ըսուածը և Տաճարականաց հին վանքը Ռեմլէի արեմուտքը կը գտնուին: Աշտարակը լաւ պահպանուած է և ճարտարապետական գեղեցիկ ոճ մը ունի հարիւր քսան աստիճաններով: Անոր պատին վրայ զետեղուած արձանագրութիւն մը կ'ըսէ թէ՝ ան շինուած է 1318ին Ապուլ Ֆէտա-Մուհամմէտ սուլթանէն. այս արձանագրութիւնը վերջէն գրուած է, քանի մը նորոգութիւններու առթիւ: Աշտարակին մէկ կողմը Տաճարականաց վանքին խիստ տարածուն աւերակները կան. հոն կ'երեւնան եկեղեցիի մը հիմերը, և երեսուն աստիճաններէ իջնելով՝ երկու նաւով ստորերկրեայ եկեղեցի մը կը գտնենք: Տաճարականները վանքին յարակից չէնքերը ընդարձակած և յատկացուցած են ի պաշտպանութիւն Երուսաղէմ գացող ուխտաւորներուն (Տե՛ս Mislin, Les Saints Lieux, Հատ. Բ. էջ 163): Բայց, ըստ արաբերէն արձանագրութեան, աշտարակին կամ մինարէին նորոգիչն է Քալաուն էս-Սալիհ սուլթանը, ոչ թէ Ապուլ Ֆէտա-Մուհամմէտ սուլթանը, ինչպէս կը գրէ Mislin: Իսկ մզկիթին նորոգիչն է Սուլթան Պիպարս պինը Ապտիւլ-լահ Գասիմ, համաձայն նոյն մզկիթին արաբերէն արձանագրութեան: Աշտարակը շինուած է, թերեւ վանքն ալ, Խաչակրաց ժամանակ, և այս պարագան յայտնի կերպով կը հաստատուի վերջին տարիներս Երուսաղէմի մօտ Լեռնակողման լատին վանքին ժողովրդապետին կողմէն գտնուած և նոյն աշտարակին պատին շողախին մէջ ագուցուած Խաչակրաց ժամանակի մէկ դրամովը: Աշտարակին վրայ զետեղուած արաբերէն արձանագրութեան կը հասկցուի թէ ան շինուած է 1318ին Քալաուն էս-Սալիհ կողմէն (Տե՛ս Guide-Indicateur, Ա. Մաս. էջ 144): Աշտարակին